

UDZIAŁ ZZPR W EUROPEJSKIM DIALOGU SPOŁECZNYM

Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej jako członek (od 1994 r.) Europejskiej Federacji Związków Zawodowych Pracowników Branży Spożywczej, Rolnictwa, Turystyki i Zawodów Pokrewnych (EFFAT) w Brukseli bierze aktywny udział w pracach tej Federacji na rzecz poprawy warunków pracy i zdrowia pracowników rolnictwa w państwach Unii Europejskiej.

Na ten temat EFFAT, przy udziale organizacji członkowskich oraz Europejskiego Instytutu „PECO” odbył szereg seminariów i narad, w tym kilka seminariów w Polsce.

W dniach 21-23 czerwca 2007 roku w **Instytucie Medycyny Wsi** w Lublinie odbędzie się kolejne seminarium z udziałem związkowców z Niemiec, Czech i Polski, na którym omówione będą m.in. możliwości ograniczenia ryzyka chorób układu mięśniowo – szkieletowego (MSD) u pracowników zatrudnionych w rolnictwie.

Organizatorem seminarium, przy wydatnej pomocy kadry naukowej Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie są: Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP, EFFAT i Europejski Instytut „PECO”.

Jak już informowaliśmy na ten temat trwa nadal Europejski Dialog Społeczny EFFAT z Europejską Organizacją Pracodawców Rolnych GEOPA – COPA. W dialog tym z ramienia EFFAT bierze udział m.in. przewodniczący naszego Związku Leon GRYCUK.

Dorobkiem tego dialogu jest podpisane w dniu 21 listopada 2005 r. porozumienie w sprawie chorób mięśniowo-szkieletowych oraz wspólne stanowisko EFFAT i GEOPA – COPA z dnia 25 maja 2007 r. skierowane do Komisji Europejskiej.

Niżej zamieszczamy przetłumaczoną na język polski, treść podpisanego porozumienia

EUROPEJSKIE POROZUMIENIE W SPRAWIE OGRANICZENIA RYZYKA CHORÓB UKŁADU MIĘŚNIOWO- SZKIELETOWEGO ZWIĄZANYCH Z PRACĄ, U PRACOWNIKÓW ROLNICTWA

PREAMBUŁA

Strategicznym celem Unii Europejskiej, przyjętym na szczycie lizbońskim w 2000 roku, jest uzyskanie do roku 2010 miana najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej, opartej na wiedzy gospodarki światowej, zdolnej do trwałego rozwoju ekonomicznego, połączonego z jakościową i ilościową poprawą zatrudnienia oraz większą spójnością społeczną.

Bezpieczne i zdrowe warunki pracy mają podstawowe znaczenie w utrzymaniu atrakcyjności sektora dla pracujących w nim osób, a tym samym, w zachowaniu jego konkurencyjności. EFFAT i GEOPA-COPA - partnerzy społeczni Unii Europejskiej w rolnictwie - potwierdzili to stanowisko w październiku 2004, we wspólnej deklaracji końcowej seminarium na temat zdrowia i bezpieczeństwa pracowników sektora rolnego.

Komisja Europejska zainicjowała w listopadzie 2004 pierwszą fazę konsultacji z partnerami społecznymi na temat ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników w obliczu ryzyka chorób układu mięśniowo-szkieletowego (MSD). Mimo, iż kwestii tej nie poddano negocjacji z przedstawicielami różnych zawodów, Komisja Europejska poinformowała o zamiarze kontynuowania procesu legislacyjnego, który doprowadzi prawdopodobnie do przyjęcia dyrektywy.

EFFAT i GEOPA-COPA - partnerzy społeczni w rolnictwie - postanowili jednak przeprowadzić negocjacje sektorowe na temat dolegliwości mięśniowo-szkieletowych w celu sformułowania konkretnych propozycji, mając nadzieję, iż władze unijne wezmą je pod uwagę w bieżącym procesie legislacyjnym.

Organizacje te bowiem:

- uznają, iż w sektorze panuje duża częstotliwość chorób układu mięśniowo-szkieletowego, co ma negatywne konsekwencje dla pracowników, pracodawców, systemów ubezpieczeń społecznych, a zatem i dla całego społeczeństwa;

- odnotowują, iż ryzyko MSD zostało już uwzględnione w istniejącym prawodawstwie europejskim, aczkolwiek w wielu małych przedsiębiorstwach prawodawstwo to nie jest jeszcze w pełni przestrzegane. Komisja Europejska przyznaje to w swoim komunikacie z 5 lutego 2004. Środki mające na celu poprawę obecnej sytuacji, które zostały zaproponowane w niniejszym porozumieniu, stanowiąby adekwatną odpowiedź na istniejący problem;
- zgadzają się co do tego, iż konieczne są dodatkowe działania i środki zapobiegawcze i że powinny się one skupiać na podniesieniu poziomu wiedzy na temat zagrożenia MSD wśród władz publicznych, służby zdrowia, partnerów społecznych, pracodawców i pracowników oraz na opracowaniu konkretnej polityki zapobiegawczej na szczeblu przedsiębiorstw i sektora;
- są zdania, iż brak porównywalnych krajowych danych statystycznych na temat wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych stanowi przeszkodę w określeniu i wdrożeniu polityki zapobiegawczej na szczeblu europejskim. Zwracają się w związku z tym do Komisji Europejskiej o opracowanie wspólnych dla wszystkich państw członkowskich ram sporządzania statystyk oraz o postawienie wymogu regularnego gromadzenia danych statystycznych przez państwa członkowskie w oparciu o te ramy i ich przekazywania właściwemu organowi europejskiemu. Chodzi tu przede wszystkim o rejestrowanie natury, częstotliwości oraz stopnia nasilenia różnych dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego stwierdzonych u osób pracujących w rolnictwie.

Powyższe względy doprowadziły do zawarcia niniejszego porozumienia przez GEOPA-COPA i EFFAT.

Rozdział 1 : Cel i zakres niniejszego porozumienia

Artykuł 1-1: Cel

Niniejsze porozumienie ma na celu zaproponowanie władzom unijnym oraz partnerom społecznym pewnej liczby inicjatyw na rzecz podniesienia poziomu wiedzy o chorobach układu mięśniowo-szkieletowego związanych z pracą w rolnictwie oraz opracowania konkretnej polityki celem ich zapobiegania.

Artykuł 1-2: Zakres

Niniejsze porozumienie zawiera propozycje dla gospodarstw, przedsiębiorstw oraz pracowników, którzy zgodnie z prawodawstwem lub zasadami przyjętymi w poszczególnych państwach członkowskich, należą do sektora rolnego.

Artykuł 1-3: Definicja chorób układu mięśniowo-szkieletowego

Sygnatariusze niniejszego porozumienia zwracają się do władz unijnych o opracowanie wspólnej dla wszystkich państw członkowskich definicji chorób układu mięśniowo-szkieletowego. Ze swojej strony uważają oni, iż MSD, to zespół dolegliwości głównych stawów w ludzkim ciele, które mogą być powodowane:

- wykonywaniem powtarzających się czynności;
- podnoszeniem i noszeniem dużych ciężarów;
- wibracjami przenoszonymi na całe ciało;
- złą postawą.

Rozdział 2 : zwiększenie świadomości ryzyka chorób

Artykuł 2-1: Krajowe Obserwatoria Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracowników Rolnictwa

Sygnatariusze niniejszego porozumienia zwracają się do partnerów społecznych we wszystkich państwach członkowskich o stworzenie, w porozumieniu z właściwymi organami krajowymi, „Krajowych Obserwatoriów Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracowników Rolnictwa”, bądź o powierzenie tej roli istniejącej już instytucji lub organizacji. Obserwatorium to będzie odpowiedzialne za gromadzenie i zestawianie danych statystycznych na temat MSD w oparciu o wspólnotowe ramy sporządzania statystyk oraz za gromadzenie informacji o najlepszych praktykach w dziedzinie zapobiegania ryzyka tych chorób.

Artykuł 2-2: Europejskie Obserwatorium Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracowników Rolnictwa

Sygnatariusze niniejszego porozumienia pragną stworzenia we współpracy z Europejską Agencją Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy - Europejskiego Obserwatorium Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracowników Rolnictwa. Od wielu lat domagają się tego europejscy partnerzy społeczni, a poparcie dla wniosku wyraził Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny. GEOPA-COPA oraz EFFAT gotowe są stworzyć takie obserwatorium w Sektorowym Komitecie Dialogu Społecznego w Rolnictwie, o ile Komisja nie wybierze innego rozwiązania. Strony porozumienia zwrócą się o finansowanie obserwatorium przez Unię Europejską.

Głównym zadaniem obserwatorium będzie gromadzenie i zestawianie krajowych danych statystycznych przekazywanych przez krajowe obserwatoria państw członkowskich, a także gromadzenie dostępnych informacji na temat najlepszych praktyk zapobiegania MSD. Obserwatorium będzie przekazywać informacje oraz analizy Komisji Europejskiej, Sektorowemu Komitetowi Dialogu Społecznego w Rolnictwie, państwowemu członkowskim oraz krajowym partnerom społecznym. Zbiór najlepszych praktyk, zawarty w Załączniku I do niniejszego porozumienia, będzie uzupełniany i modyfikowany na mocy wspólnych decyzji GEOPA - COPA i EFFAT.

Rozdział 3 : Organizacja działań na rzecz zapobiegania ryzyka

Artykuł 3-1: Krajowe polityki zapobiegania MSD

Sygnatariusze niniejszego porozumienia wzywają krajowych partnerów społecznych do interweniowania, tak, aby w każdym państwie członkowskim powołana została instytucja lub organ odpowiedzialny za określenie i koordynację polityki zapobiegania MSD. Polityki te muszą przede wszystkim być ukierunkowane na ergonomię i organizację pracy, a także obejmować projektowanie maszyn i narzędzi pracy. W działaniach prewencyjnych należy również uwzględnić podejście medyczne i brać pod uwagę przede wszystkim zalecenia medycyny pracy lub placówek monitorowania ochrony zdrowia pracowników, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym lub stosowanymi praktykami.

Organizacje reprezentujące pracodawców i pracowników muszą mieć parytetowy udział w pracach tej instytucji lub organu.

Artykuł 3-2: Krajowe programy informacyjne i szkoleniowe

Sygnatariusze niniejszego porozumienia wzywają krajowych partnerów społecznych do udziału, na zasadach określonych w przyszłości w poszczególnych państwach członkowskich, w organizowaniu krajowych programów informacyjnych i szkoleniowych dla pracodawców i pracowników, dotyczących zapobiegania MSD.

Celem działań informacyjnych, których zasady zostaną określone w poszczególnych państwach członkowskich, ma być uczulenie pracodawców i pracowników na ryzyko MSD. Informacje te pozwolą pracodawcom i pracownikom na zidentyfikowanie źródeł chorób związanych z wykonywaną pracą oraz na unikanie powodujących je zagrożeń.

Szkolenia pracodawców i pracowników muszą być także uwzględniane w programach wstępnego i ustawicznego kształcenia zawodowego organizowanego przez władze publiczne, organizacje prywatne oraz partnerów społecznych.

Artykuł 3-3: Ocena zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy

Zawarty w dyrektywie ramowej 89/391 wymóg przeprowadzania w każdym przedsiębiorstwie oceny zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy stanowi skuteczny sposób zwiększania świadomości ryzyka MSD. Jednakże ogromna różnorodność europejskich gospodarstw rolnych oraz ich niewielkie rozmiary usprawiedliwiają konieczność zwracania uwagi w programach informacyjnych i szkoleniowych na znaczenie tej oceny oraz udostępnienie pracodawcom dokumentacji i metod umożliwiających jej przeprowadzenie w możliwie najlepszych warunkach.

Artykuł 3-4: Wdrażanie najlepszych praktyk

Sygnatariusze niniejszego porozumienia wzywają krajowych partnerów społecznych, aby, zgodnie z zasadami określonymi w przyszłości w poszczególnych państwach członkowskich, wspólnie z powołanymi w tym celu właściwymi organizmami, czuwali nad wdrażaniem w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolnych najlepszych praktyk zapobiegania MSD, zebranych przez Obserwatorium Europejskie. Celem tych działań ma być ograniczenie lub wyeliminowanie zagrożeń na każdym indywidualnym stanowisku pracy.

Rozdział 4 : Kontynuacja działań w ramach niniejszego porozumienia

Artykuł 4- 1: Koordynacja z prawodawstwem wspólnotowym

Gdyby podjęte przez Komisję Europejską konsultacje na temat zapobiegania MSD miały doprowadzić do opracowania nowej legislacji wspólnotowej dotyczącej sektora rolnictwa, tak jak zostało to opisane w artykułach 1-2, GEOPA–COPA i EFFAT zwrócą się o uwzględnienie propozycji zawartych w niniejszym porozumieniu.

Artykuł 4-2: Komisja Nadzorcza

Sygnatariusze niniejszego porozumienia podjęli decyzję o stworzeniu w Sektorowym Komitecie Dialogu Społecznego w Rolnictwie- Komisji Nadzorczej, mającej za zadanie dokonanie na przestrzeni 3 lat oceny polityk zapobiegania MSD prowadzonych w państwach członkowskich. Jeżeli Komisja Europejska nie odniesie się pozytywnie do wniosku o finansowanie Europejskiego Obserwatorium Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracowników Rolnictwa, to Komisja Nadzorcza, w zależności od środków, którymi będzie dysponować, będzie starała się realizować zadania obserwatorium, jakie nakłada na nie artykuł 2-2.

Bruksela, 21 listopada 2005

GEOPA-COPA

EFFAT

Bernard LEVACHER
Président

Bernard LEVACHER
Prezes

Peter HOLM
Président pour l'Agriculture

Peter HOLM
Prezes ds. Rolnictwa